

به نام خدا

صندوق‌های سرمایه گذاری بازنشستگی

خرداد ماه
۱۴۰۰

مبنای قانونی تاسیس صندوق سرمایه گذاری:

- در پی تصویب قانون بازار اوراق بهادار در آذرماه ۱۳۸۴ توسط مجلس شورای اسلامی، توسعه نظام مالی کشور به سرعت آغاز گردید. یکی از مهم ترین نتایج تصویب قانون بازار اوراق بهادار، تشکیل نهادهای مالی جدید در بازار سرمایه ایران می باشد. صندوق های سرمایه گذاری از جمله این نهادهای مالی جدید به شمار می روند که از ابتدای سال ۱۳۸۷ در بازار سرمایه کشور فعال شده اند؛
- با تصویب قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید در سال ۱۳۸۸، بستر قانونی لازم برای تعیین شخصیت حقوقی صندوق های سرمایه گذاری فراهم گردید. بر این اساس، ماهیت حقوقی صندوق های سرمایه گذاری متفاوت از انواع معمول شخصیت های حقوقی همچون مؤسسات یا شرکتهای موضوع قانون تجارت می باشد که این امر ملاحظات خاصی را طلب می نماید؛

تعریف صندوق سرمایه گذاری

صندوق سرمایه گذاری نهاد مالی است که فعالیت اصلی آن سرمایه گذاری در اوراق بهادار می باشد و مالکان آن به نسبت سرمایه گذاری خود، در سود و زیان صندوق شریک هستند.

صندوق سرمایه گذاری، منابع مالی حاصل از انتشار گواهی سرمایه گذاری را در موضوع فعالیت مصوب خود سرمایه گذار می کند.

بیان مساله

- ❖ تعریف طرح بازنشستگی: طرح بازنشستگی نوعی توافق است که بر اساس آن، کارفرما برای کارکنان خود پس از بازنشسته شدن و قطع حقوق، مستمری یا درآمدی را فراهم می‌کند؛
- ❖ در حال حاضر صندوق های بازنشستگی در کشور عمدتاً دولتی یا وابسته به نهادهای عمومی و شبه دولتی می باشند؛
- ❖ نحوه فعالیت صندوق های بازنشستگی فعال در کشور و نوع سرمایه گذاری آن ها برای افرادی که در آن صندوق ها عضویت دارند، شفاف و روشن نمی باشد؛
- ❖ در حال حاضر ابزار بازار سرمایه مناسبی در این حوزه وجود ندارد تا پاسخگوی درخواست ایجاد طرح های سرمایه گذاری برای کارکنان باشد؛

- هدف از طراحی صندوق بازنشستگی، سرمایه گذاری در دارایی های مختلف بازار سرمایه از طریق صندوق های سرمایه گذاری می باشد؛
- این نوع از صندوق، وابسته به یک کارفرما نمی باشد؛
- صندوق دارای سه طبقه از انواع دارایی ها می باشد (دارایی های پر ریسک، ریسک متوسط و کم ریسک) که برای هر طبقه یک nav جداگانه محاسبه می شود؛
- فعالیت این نوع از صندوق های سرمایه گذاری منطبق با قانون بازار اوراق بهادار و مقررات تدوین شده توسط سبا می باشد، لذا عملکرد آن کاملاً شفاف و در دسترس می باشد؛

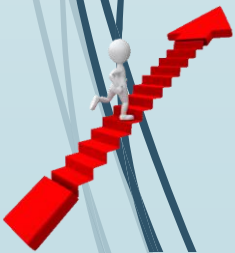
این صندوق با دریافت مجوز تأسیس و فعالیت از سازمان، از مصادیق صندوق‌های سرمایه‌گذاری موضوع بند ۱۹ ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار و بند ۱۰ ماده ۱ قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید محسوب می‌شود.

دوره فعالیت صندوق از تاریخ قید شده در مجوز فعالیت که توسط سازمان به نام صندوق صادر می‌شود؛ شروع شده و از تاریخ ثبت صندوق نزد مرجع ثبت شرکت‌ها به مدت ۳۰ نا محدود ادامه می‌یابد.

به منظور تأسیس صندوق، حداقل سه شخص حقیقی یا حقوقی واجد شرایط طبق مقررات به عنوان مؤسس باید حداقل مبلغ لازم برای تأسیس صندوق را نقداً به حساب بانکی صندوق در شرف تأسیس واریز نمایند

ارکان صندوق شامل مجمع، مدیر صندوق، متولی و حسابرس است. مدیر صندوق از جمله نهادهای مالی دارای مجوز سبدگردانی معتبر با حداقل سرمایه.....میلیارد ریال است.

در گواهی‌های سرمایه‌گذاری، نوع واحدهای سرمایه‌گذاری و طبقه آن مشخص می‌شود.

واحدهای سرمایه گذاری و ویژگی آنها

- صندوق سرمایه گذاری مذکور مبتنی بر صدور و ابطال می باشد؛
- حداقل سرمایه صندوق مبلغ ۵۰۰ میلیارد ریال است.
- به ازاء پرداخت وجوه سرمایه گذار، واحدهای سرمایه گذاری صادر می گردد؛
- ارزش مبنای هر واحد سرمایه گذاری صندوق سرمایه گذاری برابر ۱۰،۰۰۰ ریال است؛
- صندوق دارای واحدهای ممتاز و عادی می باشد؛
- تعداد واحدهای سرمایه گذاری ممتاز به میزان ۱۰٪ حداقل واحدهای سرمایه گذاری صندوق می باشند و واحدهای مذکور غیر قابل ابطال ولی قابل انتقال به غیر می باشد؛
- واحدهای سرمایه گذاری عادی قابل ابطال و غیر قابل انتقال می باشند؛

برخی دیگر از ویژگی های صندوق سرمایه گذاری

➤ یک نهاد مالی با شخصیت حقوقی مستقل است؛

➤ سرمایه صندوق متغیر می باشد؛

➤ تمامی درآمدهای صندوق سرمایه گذاری در چارچوب این قانون و تمامی درآمدهای حاصل از سرمایه گذاری در اوراق بهادار و درآمدهای حاصل از نقل و انتقال این اوراق یا درآمدهای حاصل از صدور و ابطال آنها از پرداخت مالیات بر درآمد و مالیات بر ارزش افزوده معاف می باشد و از بابت نقل و انتقال آنها و صدور و ابطال اوراق بهادار یادشده مالیاتی مطالبه نخواهد شد.

ویژگی واحدهای عادی صندوق

- واحدهای عادی صندوق دارای دو نوع اول و دوم می باشد؛
- واحدهای سرمایه گذاری عادی نوع اول واحدهایی هستند که تمام یا بخشی از مبلغ لازم جهت صدور آن واحدها توسط کارفرما تامین می شود؛
- واحدهای مذکور همزمان با صدور به نام سرمایه گذاران در وثیقه کارفرما قرار می گیرد؛
- واحدهای سرمایه گذاری نوع اول، در صورتی که سرمایه گذار شخصا پرتفوی مدنظر خود را اعلام نکرده باشد، بر اساس دوره سنی که در امیدنامه تعیین شده است، برای سرمایه گذاران صادر می شود؛
- واحدهای عادی نوع دوم، واحدهایی می باشند که توسط سرمایه گذار در صندوق سرمایه گذاری می شود و ارتباطی با کارفرما ندارد؛
- واحدهای عادی نوع دوم تابعی از شرایط سنی سرمایه گذار نمی باشد؛

واحدهای عادی و ممتاز

طبقه بندی بر اساس
ریسک دارایی ها

ریسک پایین

ریسک متوسط

ریسک بالا

نصاب
دارایی هر
طبقه

صندوق های در اوراق
بهادار با درآمد ثابت

صندوق های مختلط

صندوق های سهامی

به منظور صدور واحدهای عادی نوع اول برای آن دسته از سرمایه گذارانی که اقدام به انتخاب پرتفوی نمی کنند، علاوه بر رعایت سایر مفاد اساسنامه و امیدنامه، سن سرمایه گذار بر اساس مستندات اعلامی مدنظر قرار می گیرد.

واحدهای سهمی :

سن سرمایه گذار حداکثر [۴۰] سال شمسی تمام باشد

واحدهای مختلط :

سن سرمایه گذار حداقل [۴۰] و حداکثر [۵۵] سال شمسی تمام باشد

واحدهای در اوراق بهادار با درآمد ثابت :

سرمایه گذارانی که بیش از [۵۵] سال شمسی تمام دارند

[ ] = اعداد به صورت فرضی می باشد و می توان اعداد دیگری پیش بینی نمود

نکات قابل توجه

1

فهرست سرمایه‌گذاران جهت صدور واحدهای عادی نوع اول، باید همراه با مبلغ تامین شده توسط کارفرما و مبلغی که از محل وجوه سرمایه‌گذاران تامین شده است، به مدیر ثبت ارائه گردد. در صورت عدم تعیین سهم کارفرما و سرمایه‌گذار در تامین مبلغ سرمایه‌گذاری، درخواست صدور قابل تایید نخواهد بود.

2

در نخستین واریزی از طرف کارفرما برای هر یک از سرمایه‌گذاران، موافقت سرمایه‌گذار با قوانین و مقررات صندوق و همچنین درخواست وی جهت سرمایه‌گذاری در صندوق باید ارائه شود.

3

واریز تمام یا بخشی از مبالغ لازم و همچنین سهم سرمایه‌گذار جهت صدور واحدهای عادی نوع اول برای سرمایه‌گذاران، به صورت مستقیم از حساب بانکی کارفرما به حساب بانکی صندوق در هر یک از طبقات تعیین شده امکان‌پذیر است.

مدیر صندوق ملزم است حداکثر ظرف مدت ۳۰ روز پس از پایان دوره‌های سنی تعیین شده برای سرمایه‌گذارانی که گزینه پیش فرض را در تعیین پرتفوی خود انتخاب کرده‌اند، اقدامات زیر را در خصوص انطباق واحدهای سرمایه‌گذاری عادی نوع اول صادر شده با دوره‌های سنی سرمایه‌گذاران انجام دهد:

طبقه پر ریسک

- واحدهای عادی نوع اول متعلق به این طبقه (گروه سنی کمتر از ۴۰ سال) توسط مدیر صندوق ابطال شده و معادل با مبلغ آن، واحدهای مختلط به نام سرمایه‌گذاران مرتبط صادر می‌شود.

طبقه با ریسک متوسط

- واحدهای عادی نوع اول متعلق به این طبقه (گروه سنی بیشتر از ۴۰ و کمتر از ۵۵ سال) توسط مدیر صندوق ابطال شده و معادل با مبلغ آن، واحدهای در اوراق بهادار با درآمد ثابت به نام سرمایه‌گذاران مرتبط صادر می‌شود.

طبقه کم ریسک

- واحدهای عادی نوع اول متعلق به سرمایه‌گذاران این طبقه (گروه سنی بیشتر از ۵۵ سال) توسط مدیر صندوق ابطال شده و معادل با مبلغ آن، واحدهای عادی نوع دوم صادر می‌شود.

برای سرمایه‌گذاران موضوع بالا، جهت ابطال واحدهای عادی نوع اول از یک طبقه و صدور همان نوع واحد در طبقه دیگر، نیازی به ارائه درخواست از طرف سرمایه‌گذار یا تایید توسط کارفرما نیست. واحدهای عادی نوع اول مذکور همچنان به نام سرمایه‌گذار صادر شده و در وثیقه کارفرما قرار می‌گیرد.

نکته

شرایط تبدیل واحدهای نوع اول به نوع دوم

۳. فوت سرمایه گذار

۲. از کار افتادگی کلی
سرمایه گذار

۱. بازنشسته شدن
سرمایه گذار

در صورت احراز
هر یک از
شرایط فوق

مدیر صندوق باید واحدهای عادی نوع اول منتشر شده برای آن سرمایه گذار را بدون نیاز به تشریفات دیگر ابطال نموده و وجوه آن را حسب مورد به حساب سرمایه گذار واریز نماید یا در صورت درخواست سرمایه گذار از محل مبلغ ابطال واحدهای یاد شده، اقدام به صدور واحدهای عادی نوع دوم در هر یک از طبقات درخواست شده توسط سرمایه گذار نماید.

توجه

گذشت حداقل ۵ سال از
تاریخ نخستین صدور
واحدهای سرمایه گذاری
عادی نوع اول

قطع رابطه کاری سرمایه
گذار با کارفرما

در صورت احراز
هر یک از شرایط
فوق و درخواست
سرمایه گذار
برای ابطال

تبصره: چنانچه ارائه درخواست ابطال واحدهای عادی نوع اول به واسطه قطع رابطه کاری سرمایه گذار با کارفرما یا استفاده از شرایط گذشت حداقل ۵ سال از تاریخ نخستین صدور واحدهای عادی به نام سرمایه گذار باشد، در این صورت مبلغ ریالی پرداخت شده توسط کارفرما، از مبلغ ابطال واحدها کسر و باقیمانده به حساب سرمایه گذار یا حسب درخواست سرمایه گذار جهت صدور واحدهای نوع دوم در هر یک از طبقات درخواست شده واریز می شود.

شرایط ابطال واحدهای نوع اول توسط کارفرما و قبل از بازنشستگی سرمایه گذار

➤ درخواست ابطال واحدهای عادی نوع اول صندوق توسط کارفرما، صرفاً در صورت درخواست به منظور صدور در صندوق سرمایه‌گذاری مشابه دیگر قابل پذیرفته می‌شود. در این صورت وجوه حاصل از ابطال به صورت مستقیم از طریق صندوق مبدا به صندوق مقصد واریز خواهد شد.

در مواردی که تغییر صندوق انجام می‌گیرد، سهم آورده کارفرما و سرمایه‌گذار از بابت مبلغ حاصله از ابطال واحدهای صندوق قبلی به شرح زیر محاسبه می‌گردد:

- ❖ در صورتی که مبلغ حاصل از ابطال کمتر از مبلغ تامین شده توسط سرمایه‌گذار باشد، کارفرما باید مابه‌التفاوت مبلغ ابطال و مبلغ سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذار را تامین نماید؛
- ❖ چنانچه مبلغ حاصل از ابطال برابر یا بیشتر از مبلغ بند فوق و کمتر از مجموع مبلغ تامین شده توسط سرمایه‌گذار و کارفرما باشد، سهم آورده سرمایه‌گذار در صندوق جدید معادل مبلغ پرداخت شده وی در صندوق قبلی بوده و باقیمانده مبلغ ابطال، سهم کارفرما در صدور واحد جدید به نام سرمایه‌گذار است؛
- ❖ چنانچه مبلغ حاصل از ابطال بیشتر از مجموع مبلغ تامین شده توسط سرمایه‌گذار و کارفرما باشد، سهم آورده کارفرما در صندوق جدید معادل مبلغ پرداخت شده وی در صندوق قبلی بوده و باقیمانده مبلغ ابطال سهم سرمایه‌گذار در صدور واحد جدید به نام سرمایه‌گذار است؛

-
- پرداخت‌های نقدی دوره‌ای صرفاً برای واحدهای سرمایه‌گذاری عادی نوع دوم از طبقه در اوراق بهادار با درآمد ثابت امکان‌پذیر است؛
  - در صورتی که واحدهای سرمایه‌گذاری مشمول پرداخت‌های نقدی دوره‌ای از واحدهای عادی نوع اول باشند، صرفاً از محل پرداخت‌های نقدی دوره‌ای، واحدهای سرمایه‌گذاری عادی نوع اول از طبقه در اوراق بهادار با درآمد ثابت برای آن‌ها صادر می‌شود؛

با تشکر از شما

اداره امور صندوق های سرمایه گذاری